

Datum
2020-09-14Diarienummer
VON-2020/767.103Handläggare
Matilda Koistinen
08-535 378 69
Matilda.Koistinen@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

SOU 2018:88 - Översyn av insatser enligt LSS, dnr S2019/00088/SOF - remissvar

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtandet, daterat 2020-09-14, till kommunstyrelsen som sitt yttrande över *SOU 2018:88 - Översyn av insatser enligt LSS*.

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått en möjlighet att yttra sig över regeringens utredning SOU 2018:88 - Översyn av insatser enligt LSS. Ärendet har skickats på remiss till vård- och omsorgsnämnden.

Förvaltningen ställer sig bakom flera av de förslagna ändringarna men framför synpunkter på vissa aspekter av förslaget. Utredningen föreslår att tre nya insatser ska införas i LSS; personligt stöd till barn, förebyggande pedagogiskt stöd samt personlig service och boendestöd. Förslaget att införa insatserna personligt stöd till barn och förebyggande pedagogiskt stöd behöver dock utredas vidare och förtydligas. Förvaltningen är positiv till förslaget om insatsen personlig service och boendestöd, men anser att förslaget att insatsen ska innehålla stöd i föräldraskap behöver utredas vidare. Vidare anses att förslaget om att personer som bor på bostad med särskild service för vuxna ska ha rätt till insatserna kontaktperson och personlig service och boendestöd behöver ses över med hänsyn till att dessa behov redan tillgodoses inom ramen för insatsen bostad med särskild service. Förslaget att insatsen annan särskilt anpassad bostad ska finnas kvar avstyrks.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har remitterat betänkandet "Översynen av insatser enligt LSS och assistansersättningen" (hädanefter: LSS-utredningen) till bland annat Huddinge kommun. I betänkandet föreslås en ny lag, lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (LSS). Enligt förslaget ska den nya lagen träda i kraft den 1 januari 2022.

Efter att betänkandet lämnades i januari 2019, har en sakpolitisk överenskommelse, Januariavtalet, ingåtts av regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna. Januariavtalet innehåller vissa punkter som överlappar innehåll i betänkandet som

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 HuddingeBesök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

avser begränsningar av rätten till insatsen personlig assistans. Efter januariavtalet har vissa ändringar genomförts avseende rätten till personlig assistans, såsom andningsstöd som grundläggande behov, och en ny utredning avseende rätten till personlig assistans för egenvård och tillsyn har tillsatts den 23 januari 2020. En utredning kommer även tillsättas under 2021 avseende huvudmannaskap för personlig assistans. Dessa överlappande punkter i betänkandet omfattas inte av remissen.

I betänkandet föreslås tre nya insatser: personligt stöd till barn under 16 år, förebyggande pedagogiskt stöd till personer över 16 år med psykisk funktionsnedsättning samt personligt stöd och boendestöd.

Insatsen personligt stöd till barn är till för barn under 16 år som på grund av en stor och varaktig funktionsnedsättning behöver hjälp med personlig hygien, på- och avklädning, måltider, kommunikation eller omvårdnad. Insatsen kan även beviljas barn under 16 år som på grund av en psykisk funktionsnedsättning har behov av hjälp som förutsätter ingående kunskaper om honom eller henne. I insatsen ska även stöd vid aktiviteter utanför hemmet ingå.

Insatsen förebyggande pedagogiskt stöd är till för personer som på grund av stor och varaktig psykisk funktionsnedsättning har omfattande behov av hjälp som förutsätter ingående kunskaper om honom eller henne. I insatsen ska även praktisk hjälp med hygien, måltider, på- och avklädning, kommunikation och aktiviteter utanför hemmet ingå.

Insatsen personlig service och boendestöd är till för personer som bor i ordinärt boende. Insatsen avser praktisk hjälp i hemmet, motivationsåtgärder, ledsagning, stöd vid föräldraskap eller annat motsvarande stöd i den dagliga livsföringen. Även personer som bor på bostad med särskild service föreslås ha rätt till insatsen i syfte att möjliggöra deltagande i samhällslivet.

I övrigt kommer de befintliga insatserna i LSS finnas kvar.

Förvaltningens synpunkter

Personligt stöd till barn och förebyggande pedagogiskt stöd

Förvaltningen anser att det behövs vidare utredning avseende de föreslagna insatserna. Med hänsyn till att förslaget bygger på en begränsning av rätten till personlig assistans, som sedermera har återtagits, behöver insatsernas syfte och utformning förtydligas. Såsom insatsernas innehåll har utformats i förslaget motsvarar de insatsen personlig assistans. Förvaltningen anser därför att det inte finns något behov av att införa dessa insatser i LSS i dagsläget om de inte kommer att utformas på ett annat sätt.

Därutöver finner förvaltningen att kravet på att hjälpen till både barn och vuxna med psykisk funktionsnedsättning ska förutsätta ingående kunskaper om den enskilde är ett mycket högt ställt krav utifrån rättspraxis, se Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden: HFD 2015 ref. 46 och HFD 2020 ref. 7. Kravet kommer enligt förvaltningens bedömning i praktiken att leda till att få individer skulle ha rätt till dessa insatser. Även i betänkandet anges att 1100 personer i Sverige var beviljade

Datum
2020-09-14

Diarienummer
VON-2020/767.103

assistansersättning för annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper och enligt Januariavtalet kommer de fortsatt ha rätt till assistansersättning. Förvaltningens bedömning är att kravet på ingående kunskaper inte är ändamålsenligt om syftet med förslaget är att skapa en ny insats till personer med psykisk funktionsnedsättning.

Personlig service och boendestöd

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget om att införa personlig service och boendestöd som en ny insats i LSS men önskar framhålla nedanstående synpunkter på förslaget. Förvaltningens bedömning är att många personer som tillhör personkrets enligt 1 § LSS idag är beviljade boendestöd enligt socialtjänstlagen. Införandet av insatsen i LSS kommer förstärka deras rättigheter och möjliggöra ett mer samordnat stöd framför allt till personer med psykisk funktionsnedsättning. Förvaltningen är därför positiv till införandet av insatsen.

Stöd i föräldraskap

Förvaltningen anser att det behöver göras en vidare analys över vilka konsekvenser förslaget om att insatsen personlig service och boendestöd ska innehålla stöd i föräldraskap till föräldrar med funktionsnedsättning kan få för de berörda barnens rättigheter. Förvaltningen finner att det finns en påtaglig risk för att barnens behov förbises när insatsens syfte till synes är att förstärka föräldrarnas rätt till föräldraskap. Det är av stor vikt för de berörda barnens rättigheter att insatser enligt LSS inte ska beviljas i syfte att kompensera för en bristande föräldraförmåga, framför allt med hänsyn till att insatser enligt LSS är frivilliga insatser och kan inte ersätta stöd från socialtjänsten. I annat fall riskerar barn till personer med funktionsnedsättning få sämre tillgång till stöd från socialtjänsten än barn till personer utan funktionsnedsättning. Förvaltningen anser även att förslaget behöver utvecklas vidare avseende vilken typ av stödbehov insatsen ska tillgodose, eftersom förslaget lämnar utrymme för vida tolkningar av stödets utformning. Därför behövs det en noggrann analys av konsekvenserna av införandet av sådan stödform utifrån ett barnrättsperspektiv.

Rätt till kontaktperson och personlig service och boendestöd för personer som bor på bostad med särskild service i form av servicebostad eller gruppboendestöd

Insatsen bostad med särskild service för vuxna ska innehålla individuella fritids- och kulturella aktiviteter samt social samvaro och därmed tillgodose den enskildes behov av social stimulans, aktiv fritid och deltagande i samhällslivet. Förslaget om att personer som bor på bostad med särskild service enligt LSS ska ha rätt till kontaktperson och personlig service och boendestöd bedöms därför som kostnadsdrivande eftersom det stödet redan ingår i insatsen bostad med särskild service för vuxna. Förslaget bedöms höja kostnaden för kommuner i och med att dessa insatser skulle beviljas utöver insatsen bostaden med särskild service. Det faktum att vissa kommuner inte erbjuder tillräckliga aktiviteter inom ramen för insatsen bostad med särskild service utgör enligt förvaltningens bedömning inte tillräckliga skäl till förslaget. Förvaltningen anser att det vore mer ändamålsenligt att i stället ställa krav på att innehållet att de enskildas behov av social stimulans och aktivt deltagande i samhällslivet ska ingå i bostad med särskild service.

Datum
2020-09-14Diarienummer
VON-2020/767.103*Annan särskilt anpassad bostad*

Förvaltningen instämmer i den kritik som har framförts av Socialstyrelsen samt Sveriges Kommuner och Regioner som redovisas i betänkandet. Hänsyn behöves även tas till att lagen om bostadsanpassningsbidrag har ändrats. Rätten till bostadsanpassning har avskaffats för personer som beviljas annan särskilt anpassad bostad enligt 6§ lagen om bostadsanpassningsbidrag. Detta innebär i praktiken att personer som beviljas insatsen annan särskilt anpassad bostad har endast rätt till en grundanpassad bostad och saknar möjlighet att få bostaden individuellt anpassad. Idag har förvaltningen varit tvungen att bekosta sådana individuella anpassningar av dessa bostäder som inte avses i LSS för att de enskilda inte har rätt till bostadsanpassningsbidrag. Enligt förvaltningens bedömning uppfyller insatsen inte sitt syfte och är svår att verkställa. Därutöver finns ett minskat behov av insatsen eftersom bostadsmarknaden är mer tillgänglig idag. All nyproduktion ska vara grundanpassad på samma sätt som annan särskilt anpassad bostad. Det blir därför en obefogad kostnad för kommuner att tillhandahålla insatsen. Behovet av tillgängliga bostäder bör därför tillgodoses på andra sätt än genom denna insats.

Huvudmannaskap för insatsen personlig assistans

Förvaltningen finner att det är angeläget att utreda huvudmannaskap för insatsen personlig assistans eftersom det bedöms finnas stora fördelar med att ha endast en huvudman för insatsen. Statligt huvudmannaskap skulle öka rättssäkerheten och möjliggöra en mer effektiv handläggning och kontroll av insatsen.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att de förslag som återfinns i SOU 2018:88 skulle innebära ökade kostnader för kommunen med hänsyn till att förslaget medför utökad rätt till insatser enligt LSS. I sådant fall bör staten kompensera kommunerna för de utökade kostnaderna.

Lotta Wigen
SocialdirektörAnn-Christine Falck Brännström
Verksamhetschef**Bilagor**

1. Remissmissiv
2. SOU 2018:88 – Översyn av insatser enligt LSS
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/01/sou-201888/> (hämtad 2020-09-09)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Björn Rosborg och Micaela Holmén

Huddinge

**TJÄNSTEUTLÅTANDE
SOCIALFÖRVALTNINGEN**

Datum
2020-09-14

Diarienummer
VON-2020/767.103

5 (5)